

RÀNKINGS 2019 D'ENTITATS ADJUDICATÀRIES DE LES LICITACIONS DEL SERVEI PÚBLIC D'AJUDA A DOMICILI A CATALUNYA

Toni Rivero
Cap de consultoria i projectes d'envel·liment
Fundació Salut i Envel·liment UAB
Antonio.rivero@uab.cat

Introducció

Segons aquesta recerca, el 75-77% dels Ajuntaments de més de 20.000 habitants i, al menys, el 52-76% dels Consells Comarcals tenen licitat la provisió del seu servei d'ajuda a domicili¹. A finals del 2019, aquestes licitacions representen un volum anual màxim d'adjudicació de 148,6 milions d'euros, la meitat del qual està determinada per l'Ajuntament de Barcelona.

En aquest document es presenten els rànquings d'entitats adjudicatàries del servei públic d'ajuda a domicili a Catalunya a partir de la base de dades d'expedients de licitació que ha construït la Fundació Salut i Envel·liment de la Universitat Autònoma de Barcelona (FSiE-UAB). Així, aquestes entitats són ordenades, primer, segons el nombre de lots de licitació adjudicats; i, segon, pel volum anual màxim d'adjudicació que gestionen a finals del 2019.

Actualment, poques entitats concentren bona part dels 73 lots de licitació adjudicats. En l'apartat de resultats, es mostra que el 44,3% està adjudicat a ACCENT SOCIAL i SUARA SERVEIS, mentre que la resta d'entitats adjudicatàries es conforma amb un o, com a molt, dos lots. Aquesta concentració resulta encara més elevada en termes del valor anual màxim de les adjudicacions (67,6%). Cal tenir present que aquests resultats estan força condicionats pel pes de la licitació de l'Ajuntament de Barcelona.

En propers treballs analitzarem els factors que han estat claus en el resultat de les licitacions, com ara l'oferta econòmica o la qualitat de la proposta tècnica.

Dades

Les dades han estat estretes de les licitacions publicades en la plataforma de serveis de contractació pública de la Generalitat de Catalunya

¹ En 11 Consells Comarcals està pendent de confirmar que el servei no ha estat efectivament licitat, el que podria augmentar significativament la proporció de licitacions en aquests ens. Com els Ajuntaments del Masnou i de Vila-seca han delegat les seves competències en aquest àmbit als respectius Consells Comarcals (Maresme i Tarragonès), també resta pendent confirmar que aquests ajuntaments no han fet cap licitació del servei. En qualsevol cas, la proporció d'Ajuntaments de més de 20.000 habitants amb el SAD licitat no augmentaria substancialment, com a màxim fins el 63%.

(<https://contractaciopublica.gencat.cat>). La identificació de les licitacions s'ha fet en el seu motor de cerca documental utilitzant els següents termes: "ajuda a domicili", "ajut a domicili", "atenció a domicili", "atenció domiciliària" i "assistència domiciliària". La data d'extracció de la informació correspon al 31 de desembre del 2019. Es van identificar 78 licitacions, de les quals 57 estan vigents².

Complementàriament, en el cas dels Ajuntaments de més 20.000 habitants i Consells Comarcals que no havien publicat licitacions en l'esmentada plataforma, s'han fet cerques específiques en la seva Website institucional per tal de confirmar que el servei no havia estat licitat. Aquesta cerca es va realitzar durant el mes de gener del 2020, permetent la identificació de 8 licitacions que estan vigents.

A l'Annex A, s'adjunten les llistes de licitacions vigents i no vigents que han estat identificades, indicant l'ens local responsable i l'any de publicació. En conjunt, s'han identificat 65 expedients de licitació, amb contractació adjudicada, que es troben vigents a 31 de desembre del 2019³. Aquests expedients han estat publicats des del 2013, tot i que la majoria (58,5%) corresponen als darrers tres anys. Els Ajuntaments de més de 20.000 habitants han estat responsables de 40, front els 25 dels Consells Comarcals⁴. Com hi ha expedients de licitació amb més d'un lot, el nombre total de lots de licitació ascendeix a 73⁵.

En aquest treball el volum anual màxim d'adjudicació que gestiona una entitat s'ha calculat com la suma de la mitjana anual del valor estimat del contracte⁶ dels lots que aquesta té adjudicats. S'ha pres aquesta referència perquè no es disposa d'informació sobre l'execució pressupostària; a vegades no s'ha pogut obtenir el pressupost adjudicat; i, sovint, aquests contractes són prorrogats.

² La majoria de les licitacions "no vigents" han estat substituïdes per una licitació més recent. Només en dos casos la causa de no vigència de la licitació ha estat la seva suspensió o anul·lació abans de la seva adjudicació per l'òrgan corresponent.

³ Per tant, no s'inclouen les licitacions que ja han finalitzat o bé aquelles que estan pendent de ser adjudicades, com ara la licitació del Consell Comarcal del Baix Empordà i l'Ajuntament de Barcelona, publicades en data de 20/11/2019 i 10/12/2019, respectivament.

⁴ Els següents Ens Locals tenen més d'una licitació vigent, en funció d'una segmentació territorial: Ajuntament de Cornellà (2), Consell Comarcal del Bages (2) i Consell Comarcal del Vallès Oriental (3).

⁵ S'inclouen els lots de licitació del servei de neteja de la llar de l'Ajuntament de Viladecans i del Consell Comarcal del Solsonès en el marc del servei d'atenció domiciliària.

⁶ D'acord amb l'article 101 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, el valor estimat del contracte és l'import total a pagar, sense incloure l'IVA, considerant el pressupost base, així com les possibles prorroques i modificacions previstes en el contracte.

Resultats

La Taula 1 presenta el rànquing 2019 de les cinc entitats que gestionen major nombre de lots de licitació en el servei públic d'ajuda a domicili a Catalunya. Els lots adjudicats mitjançant un acord marc han estat repartits equitativament entre les entitats adjudicatàries.

TAULA 1: RÀNQUING 2019 DE LES CINQ ENTITATS QUE GESTIONEN MAJOR NOMBRE DE LOTS DE LICITACIÓ EN EL SERVEI PÚBLIC D'AJUT A DOMICILI A CATALUNYA

Posició	Denominació social	Nombre de lots
1	ACCENT SOCIAL*	23,33
2	SUARA SERVEIS**	10
3	ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS	4
4	SACYR SOCIAL	4
5	ABD*	3,33

* Algun lot està adjudicat en acord marc. ** Un dels lots correspon a una UTE.

Actualment, l'entitat que gestiona més lots de licitació és ACCENT SOCIAL, amb 23,33, el que representa gairebé un terç del total (30,6%). A bastanta distància – menys de la meitat –, es situa SUARA SERVEIS, amb 10 lots (13,7%). Encara més lluny, s'hi troben ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS i SACYR SOCIAL, amb 4 lots (5,5%) cadascuna⁷; i, finalment, ABD, amb 3,33 (4,6%). A l'Annex B es mostra la llista completa de les entitats adjudicatàries i el nombre de lots que aquestes gestionen. La gran majoria d'elles té adjudicat només un lot.

Segons les dades recopilades, ACCENT SOCIAL ha estat l'entitat que s'ha presentat a més lots de licitació vigents, 46 de 73 lots (63,0% del total). En canvi, SACYR SOCIAL i SUARA s'han presentat a 20 (27,4%) i 13 (17,8%), front a ABD i ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS que ho han fet a 7 (9,6%) i 5 (6,8%)⁸.

D'altra banda, ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS i SUARA han assolit un major nivell d'eficàcia competitiva, entesa aquesta com la proporció de lots guanyats sobre lots amb oferta presentada. Així, ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS ha guanyat el 80,0% dels lots vigents on s'havia presentat i SUARA el 76,9%. En canvi, ABD, ACCENT SOCIAL han guanyat el 57,1% i 47,8%. Per últim, SACYR SOCIAL el 20,0% dels lots vigents on s'havia presentat.

La Figura 1 representa el posicionament d'aquestes entitats en la licitació del servei públic d'ajut a domicili a Catalunya al 2019. A l'eix horitzontal, mostra la proporció de lots presentats sobre els lots vigents; mentre que, a l'eix vertical, la proporció de lots guanyats sobre els lots presentats. L'àrea circular és proporcional al volum anual màxim d'adjudicació que gestionen les entitats.

⁷ Un del lots guanyats per ACCENT SOCIAL i per ABD correspon a l'acord marc de l'Ajuntament de Mataró, el qual comparteixen amb GESEX ATENCIÓ DOMICILIÀRIA.

⁸ Aquestes proporcions es mantenen en valors similars quan s'inclou la informació disponible de 21 licitacions (24 lots) que han finalitzat durant el període d'anàlisi.

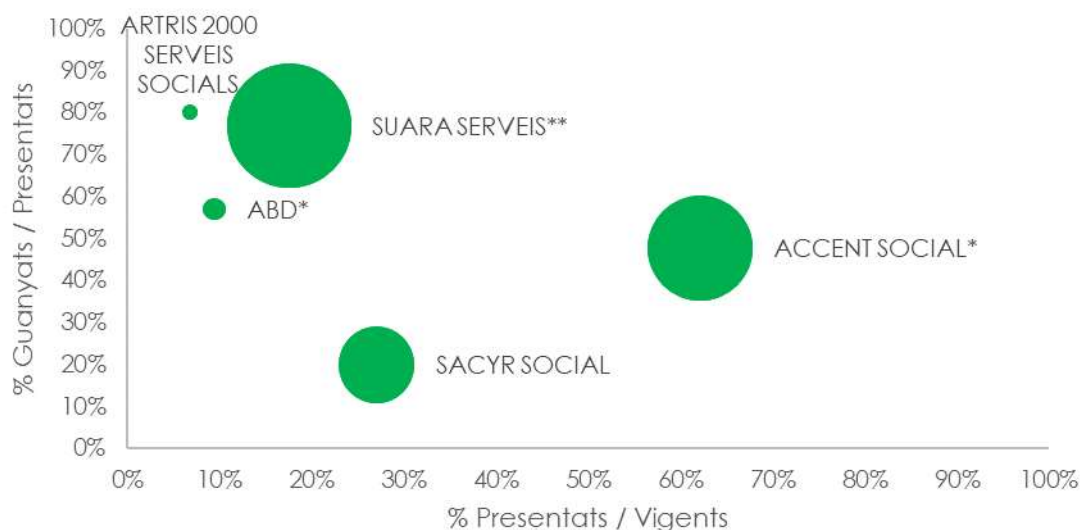

FIGURA 1. POSICIONAMENT DE LES CINQ ENTITATS AMB MÉS LOTS DE LICITACIÓ EN EL SERVEI PÚBLIC D'AJUT A DOMICILI A CATALUNYA AL 2019

* Algun lot està adjudicat en acord marc. ** Un dels lots correspon a una UTE.

La Taula 2 presenta el rànquing 2019 de les cinc entitats que gestionen major volum anual màxim d'adjudicació del servei públic d'ajut a domicili a Catalunya. Tot i que les entitats coincideixen amb les que gestionen major nombre de lots de licitació, hi ha intercanvis de posicions.

TAULA 2: RÀNQUING 2019 DE LES CINQ ENTITATS QUE GESTIONEN MAJOR VOLUM ANUAL MÀXIM D'ADJUDICACIÓ EN EL SERVEI PÚBLIC D'AJUT A DOMICILI A CATALUNYA

Posició	Denominació social	Milions d'Euros
1	SUARA SERVEIS**	57,7
2	ACCENT SOCIAL*	42,7
3	SACYR SOCIAL	21,7
4	ABD*	1,8
5	ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS	0,9

* Algun lot està adjudicat en acord marc. ** Un dels lots correspon a una UTE.

SUARA SERVEIS és l'entitat que gestiona el major volum anual màxim d'adjudicació, amb 57,7 milions d'euros, el que representa el 38,9% del total. A continuació, hi ha ACCENT SOCIAL, amb 42,7 (28,7%), i, més lluny, SACYR SOCIAL, amb 21,7 (14,6%). A molta distància, es situen ABD i ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS, amb 1,8 (1,2%) i 0,9 (0,6%).

L'adjudicació de l'Ajuntament de Barcelona ha resultat determinant en la distribució del volum anual màxim d'adjudicació entre aquestes entitats. SUARA SERVEIS gestiona dos d'aquests lots, el quals representen el 69,0% del seu EVAM d'activitat. En ACCENT SOCIAL i SACYR SOCIAL, que gestionen un lot cadascuna, aquest pes és el 46,6% i 79,7%.

Conclusions

Les entitats adjudicatàries del servei públic d'ajut a domicili a Catalunya configuren un sector extremadament polaritzat. D'una banda, hi ha dues entitats que gestionen la major part dels lots vigents. D'altra banda, la gran majoria d'entitats sobreviu gestionant un o, com a molt, dos lots. Aquesta polarització s'intensifica encara més en termes del volum d'adjudicació, com a conseqüència del pes relatiu dels quatre lots de l'Ajuntament de Barcelona.

En el futur, un major nombre de lots en les licitacions de les grans ciutats, sobre tot a Barcelona, podria contribuir al desenvolupament d'entitats de dimensió mitjana de base local, reduint la polarització del sector.

Agraïments. L'autor agraeix els valuosos comentaris d'en Josep de Andrés Pizarro, cap de secció d'atenció sociosanitària i atenció a persones amb dependència i discapacitats de l'Ajuntament de Sabadell.

Annex A

TAULA A1: LLISTA DE LICITACIONS VIGENTS DEL SERVEI PÚBLIC D'AJUT A DOMICILI QUE HAN
ESTAT RECOPILADES

Ens local	Any de publicació	Lots
Aj. de Badalona	2017	No
Aj. de Barberà del Vallès	2019	No
Aj. de Barcelona	2015	4
Aj. de Blanes	2018	No
Aj. de Calafell	2017	No
Aj. de Castelldefels	2017	No
Aj. de Cerdanyola del Vallès	2018	No
Aj. de Cornellà de Llobregat	2016 (2)	No
Aj. d'Esparreguera	2016	No
Aj. d'Esplugues de Llobregat	2019	No
Aj. de Gavà	2018	No
Aj. de Granollers	2019	No
Aj. de l'Hospitalet de Llobregat	2017	No
Aj. de Lleida	2016	No
Aj. de Manresa	2015	No
Aj. de Martorell	2016	No
Aj. de Mataró	2017	No
Aj. de Mollet del Vallès	2016	No
Aj. d'Olesa de Montserrat	2017	No
Aj. de Pineda de Mar	2016	No
Aj. del Prat de Llobregat	2015	No
Aj. de Premià de Mar	2016	No
Aj. de Ripollet	2017	No
Aj. de Rubí	2013	No
Aj. de Sabadell	2018	No
Aj. de Sant Adrià de Besòs	2018	No
Aj. de Sant Andreu de la Barca	2017	No
Aj. de Sant Boi de Llobregat	2019	No
Aj. de Sant Cugat del Vallès	2016	No
Aj. de Sant Feliu de Llobregat	2018	No
Aj. de Sant Joan Despí	2017	No
Aj. de Sant Pere de Ribes	2019	No
Aj. de Sant Vicenç dels Horts	2018	No
Aj. de Sitges	2015	No
Aj. de Tarragona	2019	No
Aj. de Terrassa	2019	3
Aj. de Tortosa	2016	No
Aj. de Valls	2016	No
Aj. de Viladecans	2019	2

TAULA A1: CONTINUA DE LA TAULA ANTERIOR

Ens local responsable	Any de publicació	Lots
CC Alt Camp	2017	No
CC Alt Empordà	2016	No
CC Alt Urgell	2019	No
CC Alta Ribagorça	2018	No
CC Anoia	2014	No
CC Bages	2019 (2)	No
CC Baix Camp	2016	No
CC Baix Empordà	2017	No
CC Baix Llobregat	2017	No
CC Baix Penedès	2019	2
CC Conca de Barberà	2019	No
CC La Cerdanya	2016	No
CC Moianès	2017	No
CC Noguera	2018	No
CC Pallars Jussà	2015	No
CC Priorat	2015	No
CC Segrià	2016	No
CC Selva	2015	No
CC Solsonès	2018	2
CC Urgell	2016	No
CC Vallès Occidental	2019	No
CC Vallès Oriental	2015	No
CC Vallès Oriental	2016	No
CC Vallès Oriental	2018	No

**TAULA A2: LLISTA DE LICITACIONS NO VIGENTS DEL SERVEI PÚBLIC D'AJUT A DOMICILI QUE
HAN ESTAT RECOPILADES**

Ens local	Any de publicació	Lots
Aj. de Badalona	2014	No
Aj. de Barberà del Vallès	2017	No
Aj. de Blanes	2015	No
Aj. de Granollers	2016	No
Aj. de Pineda de Mar	2019	No
Aj. del Prat de Llobregat	2019	2
Aj. d'Olesa de Montserrat	2016	No
Aj. de Sant Adrià de Besòs	2015	No
Aj. de Sant Pere de Ribes	2017	No
Aj. de Sant Vicenç dels Horts	2016	No
Aj. de Tarragona	2015	No

TAULA A2: CONTINUA DE LA TAULA ANTERIOR

Ens local	Any de publicació	Lots
Aj. de Viladecans	2017	2
CC Alta Ribagorça	2015	No
CC Bages	2018	No
CC Baix Empordà	2019	No
CC Baix Penedès	2014	3
CC Conca de Barberà	2017	No
CC Moianès	2019	No
CC Vallès Occidental	2015	No
CC Vallès Occidental	2018	No
CC Vallès Oriental	2015	No

Annex B

TAULA B1: RÀNQUING 2019 DE LES ENTITATS QUE GESTIONEN MAJOR NOMBRE DE LOTS DE LICITACIÓ EN EL SERVEI PÚBLIC D'AJUT A DOMICILI A CATALUNYA

Denominació social	Nombre de lots
ACCENT SOCIAL*	22,33
SUARA SERVEIS**	10
ARTRIS 2000 SERVEIS SOCIALS	4
SACYR SOCIAL	4
ABD*	3,33
SENFO**	3
FUNDACIÓ PERE MATA	2
FUNDACIÓ SANTA TECLA	2
FUNDACIÓ VILANIU PER A L'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA	2
SANT ANDREU SALUT	2
UTE AO MAYORES SERVICIOS SOCIALES - OPTIMA FACILITY	2
SERVICES A.DO.CE Cerdanya	1
ASSOCIACIÓ ALBA	1
CONSORCI SOCIOSANITARI D'IGUALADA	1
FUNDACIÓ SAGESSA SALUT	1
FUNDACIÓ SOCIOSANITÀRIA DE MANRESA	1
L'ONADA SERVEIS A LES PERSONES	1
OHL SERVICIOS INGESAN	1
PEOPLE PLUS INNOVATION	1
SAD ASSISTENCIAL COMARQUES MERIDIONALS	1
SERVILLAR GENT GRAN	1
SERVISAR SERVICIOS SOCIALES	1
SERVIZOS SOCIAIS ULLA SAR	1
SUPORT ASSISTENCIAL	1
TIJA ASSIS	1
CARME DE LA OSA*	0,45
FUNDACIÓ LA VALL*	0,45
MARIA DOLORS PICÓ*	0,45
NETEGES PILAR RIU*	0,45
GESEX ATENCIÓ DOMICILIÀRIA*	0,33
NETEGES SOLSONA*	0,20

* Algun lot està adjudicat en acord marc. ** Un dels lots correspon a una UTE.